

Språklære B for mellomtrinnet

Til læreren

Språklære er en serie hefter som gir systematisk trening i grunnleggende temaer innenfor grammatikk og tegnsetting. Heftene kan brukes til innlæring, øving og repetisjon. *Språklære* skal gi elevene en større forståelse for hvordan språket er bygd opp, og hjelpe dem til å se sammenhenger mellom grammatikalske former og rettskriving. Arbeid med språklære er et viktig ledd i utviklingen av en helhetlig skrivekompetanse og skriving som grunnleggende ferdighet.

Hvert oppslag i heftet inneholder et spesielt tema innenfor språklære. Mange av temaene kommer igjen flere ganger, men i utvidet form. Slik får elevene både repetert og utvidet læringen. I hvert oppslag får elevene varierte oppgaver som skal gi dem forståelse for og erfaring med det aktuelle temaet. Hvert hefte blir avsluttet med et oppslag med repetisjonsoppgaver, som også kan brukes som en test. Oppsummeringen er kortfattet og oversiktlig, og den kan også være nyttig for foresatte.

Forslag til arbeidsmåte

Det arbeides med hvert kapittel i en periode på en eller to uker. Læreren går gjennom temaet som blir behandlet, viser med eksempler og går gjennom det som står i regelruten først i hvert kapittel. Noen lærere vil velge å bruke *Språklære* tidlig i arbeidet med hvert tema, andre vil avslutte et tema med at barna arbeider i boka. Oppgavene er langt på vei selvinstruerende.

Kommentarer til sentrale tema som blir behandlet i *Språklære B*

Substantiv

Elevene lærer om fellesnavn og egennavn og riktig bruk av stor forbokstav. De lærer om substantivenes kjønn og bøyning i tall og form, om konkrete og abstrakte substantiv og om substantiv som ikke kan stå i flertall. De får også trening i å finne oppslagsformen av substantiv, noe som er nødvendig å kunne for å slå opp i en ordliste.

Adjektiv

Elevene blir kjent med samsvarsbøyning og gradbøyning av adjektivet, og de lærer begrepene positiv, komparativ og superlativ.

Verb

Elevene lærer å sette verb i infinitiv og bøye verbet i presens, preteritum, presens perfektum og preteritum perfektum.

Personlig pronomen

Elevene lærer om riktig form av personlig pronomen i entall og flertall.

Eiendomsord

Elevene lærer om riktig form av eiendomsord i entall og flertall.

Preposisjoner

Elevene lærer de vanligste preposisjonene og knytter disse til riktig form av personlig pronomen.

Bruk av og/å

Elevene lærer å skille mellom bruken av og/å.

Alfabetisering

I flere av oppslagene får elevene trening i alfabetisering.

Tegnsetting

Elevene lærer om riktig bruk av punktum, spørsmålstegn og utropstegn. De lærer noen sentrale kommaregler, som komma ved oppramsing, foran men, etter utropsord og svarord og før og etter et innskutt ledd. De lærer også bruk av anførselstegn, forskjell på direkte og indirekte tale og bruk av utsagnsverb

Fasit

I noen oppgaver kan elevene komme med flere svar. Vi har i regelen foreslått ett. Siste oppgave i hvert kapittel er en avkrysningsoppgave og er derfor ikke med i fasiten. I oppgavene hvor elevene skal lage egne setninger ut fra ord, er det som regel ikke forslag til fasit. Ekstraoppgavene som skal gjøres i egen skrivebok, er heller ikke med i fasiten.

Fasit til oppgavene

1 Substantiv – kjønn, form og tall

A

ski, skirenn, mål, konkurranse, baller, kurv, kompass, skog, pil, poeng, hopp, bakke

B

en/ei brygge, en bølge, et hav, en dråpe, en fot, en fisk, en hånd, et skjell

C

Hytta, sjøen, ferien, brygga, krabber, ganger, makrell, båten, sola, grillen, vennene, minutter, sannheten, sommeren

D

Forslag:

ei hytte, hytta, hytter, hyttene

en sjø, sjøen, sjøer, sjøene,

en gang, gangen, ganger, gangene,

et minutt, minuttet, minutter, minuttene

E

et fotballag, et band, en/ei gruppe, et kor

Husk! Foran de fleste substantiv kan vi skrive en, ei eller et.

2 Substantiv – fellesnavn og egennavn

A

Toyota, Volvo, Fiat, Saab, Audi, Honda

B

ambulanse, buss, drosje, traktor, truck, varevogn

C

Nils Ruud, Ferrari, Italia Saab Sverige, Suzuki, Nina, Mercedes, Tyskland.

D

Italia, Japan, Nils, Nina, Ruud, Sverige, Tyskland

E

I Tyskland lages Audi, Mercedes og Opel.
Mazda, Mitsubishi og Toyota er japanske bilmerker.
To kjente svenske bilmerker er Volvo og Saab.
Både Fiat og Ferrari lages i Italia.
Kjente franske bilmerker er Renault og Citroën.

Husk! Substantiv deles inn i fellesnavn og egennavn. Egennavn skrives med stor forbokstav.

3 Adjektiv -gradbøying

A

store – stor
naturlige – naturlig
gode – god
skarpe – skarp

B

brun, stor, kraftig, tung, liten, flott, smidig, kjapp, listig, rask, mindre, snar

C

smidig – myk
rolig – fredelig
kraftig – sterk

D

kort, kortere, kortest
Tigren har gjerne kortere kropp enn løven.

spiss, spissere, spissest
Hjørnetennene er spisse.

skarp, skarpere, skarpest
Kattedyr har skarpere klør enn andre pattedyr.

stor, større, størst
Sibirsk tiger er det største kattedyret.

lang, lengre, lengst
Bakbeina er lengre enn forbeina.

tung, tyngre, tyngst
Hanntigren er tyngre enn hunntigren.

gammel, eldre, eldst
Tigere blir sjelden eldre enn 15 år.

god, bedre, best
Tigrene svømmer bedre enn de klatrer.

liten, mindre, minst
Hunnen er mindre enn hannen.

Husk! Adjektivet beskriver et substantiv. Gradbøying er en form for sammenlikning.

4 Verb – infinitiv, presens, preteritum

A

rører, sikter, har, hakker, blander, legger, setter, steker, smaker, lover

B

å røre, rører, rørte

å sikte, sikter, siktet

å ha, har, hadde

å hakke, hakker, hakket

å blande, blander, blandet

å legge, legger, la

å sette, setter, satte

å steke, steker, stekte

å smake, smaker, smakte

å love, lover, lovte/lovet

C

Først siktet jeg melet, varmet melken litt, og deretter blandet jeg alt sammen. Jeg knadde deigen myk og smidig. Jeg dekket til deigen og lot den heve i 30 minutter. Jeg satte ovnen på 250°. Så delte jeg deigen i passende biter og kjevlet hver bit flat. Jeg stekte dem i omtrent åtte minutter til de ble gylne. De smakte utrolig godt!

D

å gå, går, gikk

å løpe, løper, løp

å synge, synger, sang

å springe, springer, sprang

å sitte, sitter, satt

å se, ser, så

å ta, tar, tok

Husk! Verb som har endelse i preteritum, kaller vi svake verb. Verb som *ikke* har endelse i preteritum, og som også ofte forandrer vokal, kaller vi sterke verb.

5 Skilletegn – anførselstegn og utsagnsverb

A

Læreren fortalte at det er lava i alle vulkaner.

Det er lava i alle vulkaner.

Tor sa at lava er smeltet stein.

Lava er smeltet stein.

Eva sa at åpningen i en vulkan kalles krater.

Åpningen i en vulkan kalles krater.

Læreren sa at en vulkan kan ha flere kratre.

En vulkan kan ha flere kratre.

B

“Lava inneholder lava”, forklarte læreren.

Læreren forklarte at lava inneholder gassbobler.

“Jeg har hørt at lava kan bli til pimpstein”, sa Eva:

Eva sa at hun hadde hørt at lava kan bli til pimpstein.

“Pimpstein har så mange hull at den flyter på vann”, sa læreren. “Hullene er fulle av luft.”

Læreren sa at pimpstein har så mange hull at den flyter på vann, og at hullene er fulle av luft.

C

“Det var i år 79 at vulkanen Vesuv hadde utbrudd”, fortalte læreren.

“Tenk at alle som bodde i byen Pompeii, ble begravd i aske!” utbrøt Eva.

“En aktiv vulkan kan visst få utbrudd når som helst”, sa Tor.

“Ja, og uten forvarsel”, sa læreren.

D

“Det er vulkaner på havbunnen også”, sa læreren. Direkte tale.

“Island ble dannet av en vulkan”, sa Eva. Direkte tale.

Indirekte tale.

Indirekte tale.

“Det spruter varmt vann ut av en geysir”, forklarte læreren. Direkte tale.

Indirekte tale.

E

Forslag:

“I sommer var jeg i Italia”, fortalte læreren. “Vi var der i fjor”, sa Eva. “Besøkte dere Pompeii?” spurte Tor. “Ja, det var veldig spennende!” sa Eva. “Pompeii ble gjenoppgdaget i 1748”, fortalte læreren.

Husk! Ved direkte tale bruker vi alltid anførselstegn. Utsagnsverbet begynner med liten bokstav.

6 Personlige pronomen -grunnformer

A

sparkesykkelen, tyskeren, setet, pedalene, framhjulet, sykkelkjedet, Dunlop

B

Sykkelen med stort framhjul veltet lett. Den var ikke så trygg. I dag er syklene annerledes. De er lette å styre, og de har gir. Det gjør at man utnytter pedalkraften bedre. Et kjent sykkelritt er Frankrike rundt. Det ble innstiftet i 1903. De som deltar der, må være i god form. Thor Hushovd har deltatt flere ganger. Han har gode resultater.

C

Svein og Anna har kjøpt en tandemsykkel. Den er blå. De trækker i vei, særlig Svein. Han blir svett. Anna ler. “Vi samarbeider bra”, ler hun. “Du sykler, og jeg styrer!”

D

1.person, entall

3. person, entall

3.person, entall

1.person, flertall

2.person, entall

3.person, entall

2.person, flertall

E

“Hei! Vil dere være med til parken?”

“Jeg må bare hente sykkelen først.”

“Vi venter på hjørnet.”

“Tora kommer også, hvis hun rekker det.”

Husk! Personlig pronomen står i stedet for et substantiv. Grunnformene er jeg, du, han, hun, den, det, vi, dere, de.

7 Adjektiv – mer om gradbøying

A

fantastisk, berømt, rød, romantisk, utrolig, fargerik, flink

B

glatt, glattere, glattest

stor, større, størst

forbauset, mer forbauset, mest forbauset

berømt, mer berømt, mest berømt

vond, verre, verst

fantastisk, mer fantastisk, mest fantastisk

praktisk, mer praktisk, mest praktisk

liten, mindre, minst

C

Hun var eldre enn ham.

Han var yngst av alle.

Han hadde den tyngste sekken.

Hun var mer interessert i engelsk.

D

ny, morsomt, rare, fine, flink, stor, sterke, beste

ny, nyere, nyest

morsomt, mer morsomt, mest morsomt

rar, rarere, rarest

fin, finere, finest

flink, flinkere, flinkest

stor, større, størst

sterk, sterkere, sterkest

god, bedre, best

E

Dette er mitt beste bilde.

Fargene er det mest interessante.

Fargene får alt til å virke mer romantisk.

Her er mitt dårligste bilde.

Jeg vet jeg kan male bedre.

Dette er mitt minste bilde.

Det er lite, men likevel veldig spesielt.

Husk! Vi gradbøyer adjektivet i positiv, komparativ og superlativ.

8 Skilletegn ved direkte og indirekte tale

A

Hvor mange ganger i løpet av dagen ser du på klokka? Han spurte henne hvor mye klokka var. Når fikk du din første klokke? Hvor mye er klokka? Har vi liten tid? Jeg lurer på om vi har liten tid.

B

"Hvor kom soluret egentlig fra?" spurte Nina.

"Stemmer det at det kom fra det gamle Egypt?" spurte Mari.

"Hvordan kunne soluret vise tiden?" spurte Nina.

"Var det skyggen som viste tiden?" lurte Mari.

C

"Hvordan virker et solur?" spurte Mari. "Man kan sette en pinne på et solfylt sted," svarte urmakeren. "Hvordan kan man vite tiden ved å se på skyggen?" spurte Nina. "Vi må dele sirkelen rundt pinnen inn i felt," svarte urmakeren.

D

Hvordan virker et solur?

Man kan sette en pinne på et solfylt sted.

Hvordan kan man vite tiden ved å se på skyggen?

Vi må dele sirkelen rundt pinnen inn i felt.

E

"Har du kommet for sent noen gang?" spurte Mari.

"Jeg kom i grevens tid en gang," fortalte han.

"Hva mener du med det?" spurte Nina.

"Det betyr at man kommer i siste eller i det rette øyeblikk," svarte han.

Husk! Et direkte spørsmål slutter med spørsmålsteget. Et indirekte spørsmål slutter ikke med spørsmålsteget.

9 Preposisjoner

A

av, bak, blant, etter, for, fra, gjennom, hos, i, innenfor, med, mellom, mot, om, omkring, over, på, rundt, til, under, uten, utenfor, ved

B

Gå ikke over bekken etter vann. Ingen røyk uten ild. Å se gjennom fingrene. Hovmod står for fall. Det er bedre med én fugl i hånden enn ti på taket. Du skal ikke skue hunden på hårene. Eplet faller ikke langt fra stammen. På kjøretøyet skal storfolk kjøres.

C

Forslag:

Klærne henger på snoren. Bøkene er fra biblioteket. Gutten står utenfor huset. Skatten lå i hulen. Toget kjørte under broa. Ballen trillet mot bilen. Fuglen fløy over treet. Hunden løp fra gutten. Jeg bor ved skolen. Hun fant noen penger på veien. Han satte fra seg sekken innenfor døra. Hun sendte en pakke til jenta. De svømte fra land. Jeg har gjemt brevet ditt mellom bøkene. Fotballen suste mot mål.

D

om natta, på bordet, i munn, uten unntak, av en lommebok, for penger, på bordet

E

Forslag:

på havet, under trærne, i senga, i sola, over skapet, etter bilen, til huset, blant venner

Husk! Preposisjoner står som gjerne sammen med et substantiv eller et pronomen.

10 Personlige pronomen – flere former

A

Ring rundt:

du, han, han, han, den, de, han, dem, du, oss, de, ham, dem, han, dem, han, hun, henne, de, han, dem, de

B

Ring rundt: fra, på, til, foran, fra, av, av, til

Robin hørte stemmer fra noen ryttere. Han fikk øye på dem samtidig som rytterne la merke til han/ham. Robin stilte seg foran dem. "Du kan ikke stjele pengene fra oss," sa en av mennene. Robin lo av han/ham og sa: "Den som vil komme levende herfra, må gi pengene sine til meg."

C

Robin og hjelperne hans tok pengene fra dem. Rytterne red etter dem. De ble ikke redde. Pilene suste rundt dem. "Hvis de kommer tilbake, skal jeg ta fra dem alt igjen," ropte Robin til hjelperne sine.

D

Forslag:

Han liker å gå på jakt. Vil dere komme til oss i morgen? Fant du beskjeden jeg la igjen til deg i treet? Jeg skulle gjerne blitt med dem til Sherwoodskogen. Der er det fint for henne å leve i skjul.

Husk! Etter preposisjoner skriver vi ikke *jeg og du*, men meg og deg.

11 Verb – presens perfektum og preteritum perfektum

A

å lese, leser, leste, har lest, hadde lest

å hente, henter, hentet, har hentet, hadde hentet

å finne, finner, fant, har funnet, hadde funnet

å bake, baker, bakte, har bakt, hadde bakt

B

Det har vært sol i hele dag. Den har varmet godt. Temperaturen har steget til 18°. Det er første dagen på lenge at det ikke har regnet. Vi har sittet altfor mye inne i sommer. Barna har lengtet etter å bade. Alle har klaget/klagd på regnet. Det har blitt vått overalt.

C

Det var en kald høstkveld. Mons Madsen hadde arbeidet ekstra lenge. Det hadde blitt senere enn han hadde planlagt. En tett tåke hadde kommet sigende. Mons hadde tenkt å ta en snarvei hjem ...

D

å snorke, snorker, snorket, har snorket, hadde snorket
 å sparke, sparker, sparket, har sparket, hadde sparket
 å få, får, fikk, har fått, hadde fått
 å ta, tar, tok, har tatt, hadde tatt
 å finne, finner, fant, har funnet, hadde funnet
 å skjære, skjærer, skar, har skåret, hadde skåret
 å le, ler, lo, har ledd, hadde ledd
 å løpe, løper, løp, har løpt, hadde løpt
 å skrive, skriver, skrev, har skrevet, hadde skrevet
 å snakke, snakker, snakket, har snakket, hadde snakket

E

Det har vært en stabil værtype med mye nedbør.
 I går regnet det over det meste av landet.
 Det hadde vært fint om det gav oss sommervær.
 De neste dagene blir været lettere.
 Et høytrykk har bygd seg opp i øst.
 Det hadde vært fint om høytrykket gav oss sommervær.

Husk! Disse tre tidene av verbet forteller om fortiden: preteritum, presens perfektum, preteritum perfektum.

12 Skilletegn ved utrop og svar

A

"Hei, du må stansel!" ropte ridelæreren. "Hjelp, jeg klarer det ikke!" ropte Sandra. "Oi, se på Prins!" ropte mamma. "Ja, han er leken", sa ridelæreren.

B

"Å, den hesten er søt!" sa Lisa.
 "Ja, du kan godt få strigle den", sa ridelæreren.
 "Husk å børste riktig!" sa ridelæreren.
 "Jeg gleder meg til å ri!" ropte Fredrik.

C

"Hurra. Vi skal ri!" ropte Lisa. "Ja, det skal vi", sa Fredrik. "Hallo, kom hit!" ropte treneren. "Oi, vi må forte oss", lo Lisa.

D

Er det vanskelig å ri i galopp?
 Stå stille!
 Du er flink!
 Ja, litt.
 Oi, så pen den er!
 Au, den kom borti meg!
 Kan jeg klappe den?
 Gjorde det vondt?
 Nei, det gikk bra.

E

"Se på meg!" ropte Sara.
 "Ja, vi ser på deg", sa Fredrik.
 "Huff, så redd jeg blir", sukket mamma.

"Blir du alltid redd?" spurte Lisa.
 "Nei, ikke alltid", svarte mamma.
 "Hurra, jeg kan ri!" jublet Sara.
 "Er det snart min tur?" maste Fredrik.
 "Ja, nå må det være din tur", mumlet mamma.

Husk! Begynner et utrop med et utropsord, setter du komma etter utropsordet. Slik er det også etter svarord.

13 Substantiv – abstrakt og konkret

A

konkrete substantiv	abstrakte substantiv
en båt	en glede
en kirke	en oppdagelse
en gladiator	en smerte
en gondol	en oldtid
en pave	en kjærlighet
en slave	en lidelse
en ruin	en seier
en keiser	en konflikt
en løve	en kamp

B

Ring rundt:

Marco, Polo, Venezia, reise, Kina, år, jobb, keiseren, besøket, familien, krig, krigsfange, fengselet, opplevelsene, medfange, mennesker, middelalderen

C

Egennavnene: Marco, Polo, Venezia, Kina

Konkrete substantivene: keiseren, krigsfange, medfange, mennesker, familien, fengselet

Abstrakte substantivene: reise, jobb, krig, middelalderen, år, besøket, opplevelsene

D

Den som er sterk, har styrke. Når noen gråter, hører man gråt. Den som er modig, har mot. Når noen ler, hører man latter. Den som er redd, er fylt av redsel. Når noen bråker, hører vi bråk. Den som er sulten, kjenner sult. Når du smiler, ser jeg et smil.

E

verb: bråker, gråter, ler, smiler

adjektiv: modig, redd, sterk, sulten

Husk! Substantiv som vi ikke kan ta eller se på, kaller vi abstrakte.

14 Eiendomsord

A

Ring rundt: din, mine, hennes, deres, vårt, dine, hans, ditt, hennes, deres, mi

B

Han fant ikke skoene sine. Vi pakket sakene våre. Jeg sølte på genseren min. Har dere vasket klærne deres? Du får hente stolen din. Jeg leste ut boka mi. Hun likte den nye frisyren sin. Vi reiste til hytta vår. Han hentet bladene sine. Hun spiste eplet sitt.

C

mamma
en annen
noen andre
guttene
pappa
en annen

D

Rød ring:

vi, vi, oss, oss, du, jeg, meg, du, det, deg, meg, den, jeg, dere, jeg, meg, jeg

Blå ring:

vår, sin, hennes, mitt, din, hans, deres, min, mitt

Husk! Pronomen som forteller hvem som eier noe, kalles eiendomsord.

15 Skilletegn - noen viktige kommaregler

A

Den 3. august 1492 seilte Columbus av gårde med sine tre skip: Pinta, Niña og Santa Maria. Skipene var lastet med sardiner, plommer, mandler, salt og honning. Det var mye mat, men kosten ble for lite variert. Kostholdet, dårlig luft og dårlig hygiene førte til sykdommer. Columbus kom til Bahamas, Cuba og Haiti. Han trodde han var i India, men han var i Amerika. Det var derfor han kalte innbyggerne indianere.

B

Columbus var modig, men han var også dumdristig.
Mange sier han oppdaget Amerika, men ikke alle er enige.
Han kom til et ukjent land, men det bodde folk der.
Noen tror de første amerikanerne kom fra Sibir, men andre sier Australia.

C

Kristoffer Columbus ble født i Genova, sjøfartsbyen, omkring år 1451. Han visste, som de fleste med utdanning, at jorda var rund. Et aktuelt spørsmål, særlig på denne tiden, var å finne sjøveien til India. Columbus, sjøfareren, strevde i ti år med å få penger nok til reisen. Ferdinand og Isabella, Spanias kongepar, betalte til slutt for eventyret.

D

Santa María, flaggskipet, forliste julaften 1492. Columbus drog tilbake til Spania, sitt hjemland, i 1493. Columbus dro til Amerika flere ganger, fire i alt, og trodde hver gang han var like ved Kina og Japan. Ingen hadde lenger tro på ham, den store sjøfareren, etter den siste reisen. Columbus, en glemt og sviktet mann, døde i 1506.

E

Columbus ble kjent, men glemt. I dag blir han husket for oppdagelsestrang, mot og utholdenhet. Vi leser om ham, den store oppdageren, i historiebøkene.
Husk! Vi setter alltid komma foran men.

16 Substantiv som ikke kan telles.

A

Ring rundt: salt, leire, grus, gress, gull, sølv

B

ubestemt form entall	bestemt form entall
ved	veden
sand	sanden
krutt	kruttet
mel	melet
marmor	marmoren
smør	smøret

C

Forslag:

Jeg la veden på bålet.

Hun lagde et slott i sanden.

De sprengte med krutt.

Vi trenger mel for å bake brød.

Benken er laget av ekte marmor.

Kan du sende meg smøret?

D

Ring rundt: jern, gruve, Narvik, tunnel, Røros, Kongsberg, tog, gull, jord, kobber, vogn, Norge

E

egennavn	fellesnavn du kan sette <i>en, ei</i> eller <i>et</i> foran, og som du kan sette i flertall	fellesnavn du ikke kan sette <i>en, ei</i> eller <i>et</i> foran eller bøye i flertall
Narvik	gruve	jern
Røros	tunnel	gull
Kongsberg	tog	jord
Norge	vogn	kobber

F

Ring rundt: Alfred, Nobel, ingeniør, dynamitten, hjelpemiddel, gruvedrift, sprenging, tunneler, formuen, nobelprisene, nobelprisen, litteratur, fredsprisen

Hvor mange substantiv fant du? Tretten.

To (*obs. i boka står det tre*) av fellesnavnene skriver vi ikke i flertall. Hvilke?

Dynamitt, gruvedrift og litteratur.

Husk! Noen substantiv kan vi ikke sette *en, ei* eller *et* foran.

17 Og/å

A

Forslag:

gutt og jente
kopp og skål
søster og bror
elsker å synge
hund og katt
begynte å løpe
sluttet å snakke
jakke og bukse
står og smiler
liker å danse
sommer og sol
prøvde å stupe

B

Forslag:

Hun føler seg trøtt og sliten.
I sekken har jeg mat og drikke.
Pappa er alltid blid og tøysete.
På hylla står glass og kopper.
Til middag spiser vi kylling og ris.
Hun er både glad og lykkelig. Hun har på seg lue og votter.

.

C

Ring rundt: regne, synge, tenke, prøve, sitte, begynne, flakse, se, spise, drikke

å regne, å synge, å tenke, å prøve, å sitte, å begynne, å flakse, å se, å spise, å drikke
I hvilke tider er verbene som du ikke satte ring rundt? Presens og preteritum

D

Hun pleier å komme for sent. Hun pleide å komme for sent.
Hun rydder og vasker. Hun ryddet og vasket.
Polly klarer å snakke. Polly klarte å snakke.
Han begynner å løpe. Han begynte å løpe.
Vi sitter og spiser. Vi satt og spiste.
Han elsker å svømme. Han elsket å svømme.
Hun ligger og sover. Hun lå og sov.
De slutter å skrive. De sluttet å skrive.
Han lærer å tegne. Han lærte å tegne.
Bandet synger og spiller. Bandet sang og spilte.

E

Lars og Erik kom løpende. Vi begynte å le. De pleide alltid å komme i siste liten. De hadde glemt å ta med seg mat og drikke. Heldigvis hadde Ola og jeg med oss både boller og saft. Ola elsket å spise. Han pleide å si at han trengte å fylle på med ekstra energi. Han var tynn og lang, så han tålte visst å spise mye. Han likte å trene, det hjalp nok.

Husk! Vi setter *å* bare foran et verb i infinitiv.

18 Repetisjon

A

Rød ring: Mads, brev, kontakt, mennesker, land, følelse, ganger, svar, dag, konvolutt, Spania, postkassa, autografen, fotballspiller, ramme, senga

Grønn ring: lange, forskjellige, ulike, god, spennende, liten, tynn, stor, fin

B

et brev, brevet, brev, brevene

en kontakt, kontakten, kontakter, kontaktene

et menneske, mennesket, mennesker, menneskene

et land, landet, land, landene

en følelse, følelsen, følelser, følelsene

en gang, gangen, ganger, gangene

et svar, svaret, svar, svarene

en dag, dagen, dager, dagene

en konvolutt, konvolutten, konvolutter, konvoluttene

ei/en postkasse, postkassa/postkassen, postkasser, postkassene

en autograf, autografen, autografer, autografene

en fotballspiller, fotballspilleren, fotballspillere, fotballspillerne

ei/en ramme, ramma/rammen, rammer, rammene

ei/en seng, senga/sengen, senger, sengene

C

lang, lengre, lengst

forskjellig, mer forskjellig, mest forskjellig

ulik, mer ulik, mest ulik

god, bedre, best

spennende, mer spennende, mest spennende

liten, mindre, minst

tynn, tynnere, tynnest

stor, større, størst

fin, finere, finest

D

like, skrive, få, gi, motta, finne, ligge, henge

å like, liker, likte, har likt, hadde likt

å skrive, skriver, skrev, har skrevet, hadde skrevet

å få, får, fikk, har fått, hadde fått

å gi, gir, ga, har gitt, hadde gitt

å motta, mottar, mottok, har mottatt, hadde mottatt

å finne, finner, fant, har funnet, hadde funnet

å ligge, ligger, lå, har ligget, hadde ligget

å henge, henger, hang, har hengt, hadde hengt

E

Ring rundt: jeg, vi, han, han, meg, dere, hun, oss, du, hun, jeg, jeg, det, det, du, han

jeg: 1.person, entall
han: 3.person, entall
dere: 2.person, flertall
oss: 1.person, flertall
det: 3.person, entall
vi: 1.person, flertall
meg: 1.person, entall
hun: 3.person, entall
du: 2.person, entall

F

min, di, mitt, sitt, vårt, din

G

Oppgave A: med, i, fra, inni, til, over

Oppgave E: til, på, av

Andre preposisjoner: etter, bak, gjennom, mellom, hos, ved, for mot, uten, utenfor, innenfor, under, om, blant, rundt, omkring

H

"Hei, hvor skal du?" spurte Simen.

"Jeg skal en tur i parken," svarte Lea.

"Kan jeg bli med?" spurte Simen.

"Ja, gjerne," lo Lea.

"Jeg blir førstemann bort til treet!" ropte Arild.

I

Arild spurte Lea om hvor hun skulle.

Lea svarte at hun skulle en tur i parken.

Arild spurte henne om han kunne bli med.

Lea lo og sa at han gjerne kunne bli med.

Arild ropte at han ville bli førstemann bort til treet.

J

Jeg liker snø, regn og solskinn, men ikke sterk vind.

Ola, den luringen, spiste opp kaken.

Mona, Knut, Nora, Lars og Bilal skal på kino.

Familien Hansen, de i nabohuset, har kommet hjem.

Ja, dette skal jeg se nærmere på, men ikke i dag.

K

Hun liker å stupe og hoppe. Hun pleier å bade både i saltvann og ferskvann. Hun lærte å svømme veldig tidlig. I fjor håpet hun å vinne skolemesterskapet. Hun ble likevel glad for en 2. plass og en 3. plass.